

Socialtjänsten

Ånge Kommun Socialtjänsten		Område: Kommunal hälso- och sjukvård
Framtagen av: Marie Strömberg, MAS Godkänd av: Anders Åreng, Verksamhetschef hälso- och sjukvård		Riktlinje vid blåsdysfunktion (inkontinens)
Kommunal Hälso- och sjukvårdspärm Flik 19		
Ersätter 2018-08-22	Reviderad 2020-08-13	

Riktlinje vid blåsdysfunktion

Inom kommunal hälso- och sjukvård

Innehållsförteckning

1	Riktlinje vid blåsdysfunktion.....	3
1.1	Syfte.....	3
1.2	Ansvarsområden	3
1.3	Säkerställande av utbildning.....	4
1.4	Utredningsgång inom hemsjukvård och särskilt boende vid blåsdysfunktion.....	5
1.5	Förskrivarstöd.....	5
1.6	Länkar.....	5

1 Riktlinje vid blåsdysfunktion

Begreppet blåsdysfunktion beskriver flera olika problem. Förutom urinläckage och trängningar som närmast motsvarar begreppet urininkontinens, ingår också tömningsproblem och efterproblem i begreppet. Urinläckage och trängningar orsakar lagringsproblem. Tömningsproblem uppkommer när hinder finns för blåstömning och efterproblem är läckage som uppstår efter tömning av blåsan.

Blåsdysfunktion är inte en del av det naturliga åldrandet utan orsaken hittas ofta i bakomliggande sjukdom eller funktionsnedsättning. Den enskilde ska erbjudas den hjälp som finns enligt tillgänglig kunskap.

1.1 Syfte

Rutinen syftar till att säkerställa god vård och omsorg för personer med blåsdysfunktion.

Blåsdysfunktion kan förhindras, lindras eller botas genom att problemet uppmärksammas. Genom att ge förebyggande information och kunskap, möjligheter till utredning, behandling samt individuellt utprovade hjälpmedel uppnås ett bättre resultat. Personer ska ha möjlighet att gå på toaletten dygnet runt, själv eller med stöd, samt få toalettassistans vid behov.

Syftet är vidare att säkerställa samsyn kring inkontinensvården och säkerställa enhetligt arbetssätt. Inkontinensvården ska integreras med all annan omvårdnad.

1.2 Ansvarsområden

Enhetschef

- Att personalen har tillgång till och får resurser för att tillämpa författningar och beslutade rutiner/vårdprogram.
- Att kontinensombud finns på varje enhet.
- Säkerställa information till medarbetare samt introduktion till ny personal om gällande rutiner/vårdprogram.

Sjuksköterska med förskrivningsrätt/sjuksköterska vidareutbildad inom området:

- Ska ha genomgått Socialstyrelsens förskrivarutbildning för inkontinenshjälpmedel.
- Initiera utredning av patient med blåsdysfunktion.
- I samråd med läkare behandla, följa upp och utvärdera resultatet hos patienter med blåsdysfunktion.
- Utprova, förskriva, utvärdera och följa upp förskrivna inkontinenshjälpmedel via upphandlat förskrivarstöd "Guide", och förvissa sig om att de används på rätt sätt.

- Följa med i utveckling och forskning inom området och förmedla ny kunskap.
- Informera patient, närstående, enhetschef och kontaktperson/kontinensombud/vård och omvårdnadspersonal om behövliga insatser.
- Ansvara för att utvärdering genomförs. Blev målet uppfyllt?

Kontinensombud

- Kontinensombud är vård- och omsorgspersonal som erhållit fördjupade kunskaper i omvårdnaden av inkontinenta patienter och ska finnas på alla enheter.
- Kontinensombud som fått utbildning och inloggning kan beställa förskrivna hjälpmedel via Guide.

Vård och omsorgspersonal

- Informera sjuksköterskan om personens inkontinensproblem/blåsdysfunktion och rapportera eventuella förändringar.
- Tillsammans med patienten och teamet bidra i den basala utredningen utprovning av individuellt anpassade inkontinenshjälpmedel.
- Utföra beslutade åtgärder, exempelvis toalettassistens.

Fysioterapeut

- Tillsammans med patienten och teamet bidra i den basala utredningen.
- Ge specifika insatser utifrån funktion.
- Prova ut hjälpmedel inom hemsjukvården och särskilda boenden.

Arbetsterapeut

- Tillsammans med patienten och teamet bidra till den basala utredningen.
- Ge specifika insatser utifrån aktivitet.
- Prova ut hjälpmedel inom hemsjukvård och särskilt boende.

1.3 Säkerställande av utbildning

- Alla som är förskrivare ska förskriva individuellt utprovade hjälpmedel via Guide förskrivarstöd.
- För att få förskriva inkontinenshjälpmedel ska förskrivaren ha gått Socialstyrelsens förskrivarutbildning på webben i deras

utbildningsportal <https://utbildning.socialstyrelsen.se/>. Godkänt kunskapstest ska lämnas till enhetschef och läggs i personalakten.

Nya medarbetare ska inom två månader efter start av anställning genomföra förskrivarutbildningen.

- Målet är att samtliga förskrivare ska erbjudas att gå utbildningen ”Vård vid inkontinens” 7,5 hp (ej de distriktssköterskor, äldre vårdssjuksköterskor och sjuksköterskor med godkänd kurs).

1.4 Utredningsgång inom hemsjukvård och särskilt boende vid blåsdysfunktion

- Identifiering av personer med blåsdysfunktion
- Basal utredning
- Bedömning
- Behandling/Åtgärd
- Förebyggande vård och omsorg
- Uppföljning och utvärdering

1.5 Förskrivarstöd

Guide förskrivarstöd hjälper vården att kvalitetssäkra produktval och vårdprocesser kopplade till bland annat inkontinenshjälpmedel på ett leveransneutralt sätt.

1.6 Länkar

Nikola (Nätverk Inkontinens Kommuner Landsting). På Nikolas webbsida www.nikola.nu finns senaste kunskapen inom området samlad, även blanketter som stöd.

Senior alert. I kvalitetsregistret Senior alert finns en specifik kvalitetsregistermodul om blåsdysfunktion www.senioralert.se

www.kunskapsguiden.se

www.sbu.se

www.lakemedelsverket.se